

Résumé

L'ACTIVITE ETHNOGRAPHIQUE DU MUSÉE MUNICIPAL DE CELJE

L'auteur informe sur l'activité ethnographique du Musée Municipal de Celje (Styrie Inférieure — Slovénie) en 1956 et en 1957. Le rapport mentionne la présentation de la collection ethnographique au Musée, en 1956, et les recherches de champ de l'équipe ethnographique du Musée, en 1956 et en 1957. Le Musée a été enrichi par les collections ethnographiques provenant de l'Amérique du Sud, de la Birmanie, des Indes, de l'Océanie, de la Chine et du Japon et dont a fait présent au Musée Mme. Alma Karlin qui a traversé elle-même ces pays, y recueilli les différents objets ethnographiques et écrit, en allemand, plusieurs livres d'impressions de voyage et d'observations ethnographiques.

DELO ETNOGRAFSKEGA ODDELKA MESTNEGA MUZEJA
V KRANJU

Eva Rudolf

Mestni muzej v Kranju je bil ustanovljen leta 1953. Njegovo osnovanje so narekemale splošno kulturno-prosvetne potrebe mesta Kranja, predvsem pa obstoj obsežne muzejske zbirke, ki jo je v prvih letih po osvoboditvi zbral ravnatelj Srednje tehnične tekstilne šole C. Zorec.

Prvotna etnografska zbirka, ki se je omejevala predvsem na izdelke ljudske plastike in slikarstva, se je kasneje z nastavitvijo prve strokovne moči v muzeju precej povečala. Vendar se je sistematično delo začelo šele z ustanovitvijo posebnega etnografskega oddelka, ki je v začetku leta 1956 dobil svojega prvega kustosa. Zaradi ogroženosti gradiva se je oddelek lotil predvsem zbiranja predmetov na terenu. Tako je njihovo število že v prvem letu naraslo na 350. Poleg tega se je začelo tudi načrtno pregledovanje etnografsko pomembnejših hiš, njih fotografiranje in vnašanje v posebno kartoteko. Lastnikom so bile razposlane vprašalnice, na katere morajo ob eventualni popravi ali prezidavi odgovoriti, kaj in kako bodo prezidali. V tem času je bila urejena tudi prva etnografska razstava ljudske plastike in slikarstva na Gorenjskem. Žal je bilo začeto delo kmalu pretrgano, ker je kustos za etnografijo odšel na drugo službeno mesto. Nadaljevalo se je šele aprila 1957 z nastavitvijo nove etnografske moči.

Delo oddelka v letu 1957 je bilo usmerjeno v nadaljnje zbiranje predmetov in v poglobljeno arhivsko delo. Ker je bilo treba najprej rešiti propadajoče gradivo na terenu, je oddelek sistematično pregledal vasi ob vznožju gora (pod Storžičem in Krvavcem), delno pa tudi v dolini. Tako se je povečala zbirka za okrog 240 predmetov. Med njimi prevladujejo keramični izdelki, nato primerki ljudske umetnosti (panjske končnice, slike na steklo itd.). Od hišne opreme so bili najdeni stoli, miza, zibelke, skrinje itd. Skromne so tudi najdbe poljedelskega in drugega orodja, ljudske noše itd. Z novo ustanovljeno restavratorsko delavnico je za vse predmete omogočeno strokovno restavriranje. Tudi temeljit pregled ljudskega stavbarstva, ki se je začel prejšnje leto, se je nadaljeval na omenjenem območju. Z razposlanimi formularji je bila dosežena vsaj približna kontrola nad trenutnim stanjem in so preprečene možne okvare.

Tudi notranja ureditev zbirke je napredovala. Tako so bili inventarizirani vsi novi in še nekaj starih predmetov. Urejena je predmetna in stvarna fototeka, ki se je povečala za 300 kontaktnih kopij, in to iz področja ljudskega stavbarstva, poljedelstva, živinoreje, noše, običajev itd. Posebna kartoteka skrinj z ori-

som in podatki o kraju in lastniku, omogoča raziskovalcu fotografiranje in študij.

Ko je bil ob koncu leta 1957 opuščen muzej v Radovljici, je prišel ves material v Mestni muzej v Kranj. Med zbirko je okrog 50 etnografskih predmetov. Dragocena pridobitev je poslikana postelja, datirana z letnico 1841, precej zibelk, slik na steklo, panjskih končnic, kolovratov itd. Poleg tega pa se je delovno področje Mestnega muzeja razširilo še na bivši radovljiški okraj in zajema trenutno vso Gorenjsko z izjemo Skofje Loke in Kamnika. Tako veliko območje bo v prihodnosti terjalo delo v ekipah, kar do sedaj ni bilo mogoče. Ekipa bodo lahko temeljito raziskale določeno ozemlje in poleg vsega nabrale še veliko podatkov o ljudskem življenju.

Mestni muzej je v Prešernovi hiši, kjer pa je zelo malo prostora, saj ima vsega samo tri razstavne sobe. Zato so vsi predmeti shranjeni v depozitu in se je muzej lotil sistema občasnega razstavljenja. Tako je bila v začetku leta 1958 urejena enomesečna etnografska razstava, ki prikazuje do sedaj zbrano gradivo s tega območja, in sicer: 1. inventar kmečke sobe z nošo in ljudsko plastiko; 2. kuhinjsko orodje in posodje (keramično, železno, leseno, pleteno) in 3. poljedelsko in gospodarsko orodje in priprave. Razstava ima bolj propagandni pomen, in naj opozori, da je škoda puščati gradivo po depozitih in da muzej težko čaka na nove prostore, ki so mu sedaj samo obljubljeni. Druga etnografska razstava bo predvidoma v jeseni 1958. Obravnavala pa bo določeno temo iz Gorenjske.

Résumé

L'ACTIVITÉ DE LA SECTION ETHNOGRAPHIQUE DU MUSÉE MUNICIPAL DE KRANJ

Le rapport expose l'activité de la section ethnographique du Musée Municipal de Kranj, au Gorenjsko (Haute-Carniole — Slovénie), fondé en 1953. Comme le Musée ne dispose pas de locaux suffisants, il n'organise que des expositions temporaires. Ainsi, il a organisé, jusqu'à présent, deux expositions de caractère temporaire: 1° Exposition de plastique et de peinture populaires du Gorenjsko, 2° Exposition de meubles, d'ustensiles et de poterie de cuisine ainsi que d'outillage d'agriculture du Gorenjsko.

TRETJE POSVETOVANJE ETNOGRAFOV - MUZEALCEV

Marija Jagodic

Dne 15. marca t.l. je bilo v Etnografskem muzeju v Ljubljani že tretje posvetovanje slovenskih etnografov-muzealcev, ki ga je organizirala etnografska sekcija pri Društvu muzealcev in konservatorjev LRS. Tovarišica Tončka Urbasova, kustos Pokrajinskega muzeja v Mariboru, je v imenu etnografske sekcije poročala o teritorialni razmejitvi med slovenskimi muzeji v etnografskem pogledu. Tema referata je bila določena že na prejšnjem drugem posvetovanju, in je nato etnografska sekcija dala posameznim muzejem pobudo za izdelavo predlogov o etnografski teritorialni razmejitvi. Na osnovi teh predlogov, ki jih je komisija prediskutirala na posebni seji, je referentka sestavila omenjeni referat.

V uvodu svojega nasploh izčrpnega predavanja je referentka poudarila, da je stara teritorialna razmejitev, ki je veljala za vse panoge muzejske dejavnosti ob zasedanju takratnega muzejskega sveta LRS v maju 1950 v Ljubljani, bolj